

Cofnodion

Pwyllgor Safonau

Dyddiad: Dydd Iau, 11 Ebrill 2019

Amser: 5.30 pm

Bresennol: Cynghorwyr Westwood (Cadeirydd), Davies, P Hourahine, H Britton, A Mitchell, Watkins and Worthington

Pamela Tasker (Governance Officers)

Yn bresennol:

Ymddiheuriadau: Cynghorwyr

---

1 Ymddiheuriadau am Absenoldeb

Dim

2 Datganiadau o Fuddiant

Dim.

3 Cofnodion y Cyfarfod Diwethaf: 17 Ionawr 2019

Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod ar 17 Ionawr 2019.

Nodwyd ar dudalen 7 o'r cofnodion y dylai ddarllen "Councillor" yn hytrach nag "Counsellor".

Cynhaliwyd cyfarfodydd ar y materion a drafodwyd yn y cyfarfod blaenorol a drafodwyd ymhellach dan Faterion yn Codi.

Cytunwyd

Bod cofnodion y cyfarfod yn cael eu derbyn fel cofnod gwir.

4 Materion yn codi

Yr Holiadur Safonau Moesegol

Cadarnhaodd y Cadeirydd eu bod wedi cyfarfod â'r Arweinydd ac Arweinydd yr Wrthblaid i drafod yr Holiadur Safonau Moesegol. Teimlai'r ddau Arweinydd y dylid cylchredeg yr holiadur eto.

Trafodaeth:

Trafodwyd a ddylid diwygio'r holiadur ac y gellid awgrymu un neu ddwy eitem newydd. Nodwyd bod 18 holiadur wedi'u hanfon at Benaethiaid Gwasanaethau ac anfonwyd 50 at gynghorwyr a dim ond ychydig o ymatebion a dderbyniwyd.

- Nodwyd y gall Dr Worthington edrych ar enghreifftiau o holiaduron a gwblhawyd mewn manau eraill. Cytunodd Pennaeth y Gyfraith a Rheoleiddio i'r cwestiynau penagored ar yr holiadur blaenorol gael eu diwygio.
- Yn ystod y trafodaethau gyda'r Cadeirydd cytunodd y ddau Arweinydd y dylid ail-greu'r holiadur eto oherwydd yr hinsawdd bresennol. Trafodwyd a oedd yr hyfforddiant a gafodd yr Aelodau yn ddigonol. Mae cynghorwyr newydd yn cael eu hyfforddi gan fod hynny'n orfodol ond rhaid mynychu hyfforddiant safonau moesegol hefyd. Nid oedd hyn yn ddewis ac roedd yn rhaid mynychu.
- Ategwyd bod yn rhaid i Gynghorwyr a ail-benodir ailadrodd yr hyfforddiant hwn bob tro y cânt eu hethol. Rhaid mynychu hyfforddiant gloywi hefyd a oedd yn orfodol ac roedd yn 2-3 o sesiynau. Anfonwyd copiâu o'r sleidiau at Gynghorwyr nad oeddent yn bresennol.
- Nodwyd y bydd y broses yr un fath ar gyfer yr etholiadau nesaf. Ar gyfer y Cynghorwyr hynny ar gyfnod o 5 mlynedd gofynnwyd a oedd unrhyw fudd o'r gloywi?
- Mae'r pecyn hyfforddiant wedi'i addasu oherwydd gwahanol gyfraith achosion gan fod y canllawiau wedi newid.

Holwyd a ellid anfon unrhyw gwestiynau ychwanegol at aelodau'r Cabinet? Trafodwyd hefyd a ddylid anfon cwestiynau i uwch swyddogion ac aelodau hefyd ond efallai ymhellach na hyn, er enghraifft i'r 3^{ydd} a'r 4^{ydd} haen?

Gofynnwyd a ddylid cynnwys partneriaid a ffefrir megis Norseg ond dywedwyd bod caffael yn broses wahanol gyda materion gwahanol a'i bod yn gysylltiedig â gwasanaeth ac yn rhy eang.

Nodwyd, pan gafodd 'safonau moesegol' eu cofnodi i beiriant chwilio Cyngor Dinas Caerdydd na chanfuwyd unrhyw ganlyniad wrth chwilio. Mae safle Newport.gov.uk yn cael ei ailgynllunio gan nad yw'n addas i'r diben ar hyn o bryd, a byddai'n cael ei wneud yn fwy cyfeillgar i'r defnyddiwr. Mae gan y pwyllgor Safonau ei adran ei hun lle gellir arddangos proffiliau aelodau pwyllgor safonol yno a gellid gweld hyn hefyd ar y wefan.

Allan o 68 o ymatebion posibl y tro diwethaf i'r Holiadur Safonau Moesegol gael ei gylchredeg, derbyniwyd dim ond 18 ymateb. Y gobaith nawr oedd y byddai'r Aelodau'n cael eu hannog i ymateb yn fwy gweithgar. Gan ei bod yn cael ei chylchredeg yn ddirybudd o'r blaen, y gobaith oedd cael ymateb gwell y tro hwn. Cytunwyd y byddai holiadur cyfansawdd yn cael ei lunio ac erbyn Gorffennaf 2019 dylid cael gwell ymateb felly gellid dosbarthu'r holiadur diwygiedig bryd hynny.

Cytunwyd:

- I aelodau'r Pwyllgor Safonau anfon cwestiynau ar gyfer yr Holiadur Safonau Moesegol i'r Swyddog Cefnogi Llywodraethu, er sylw'r Cadeirydd.
- Cytunwyd y byddai holiadur cyfansawdd yn cael ei lunio ac erbyn mis Gorffennaf 2019 gallai holiadur diwygiedig gael ei gylchredeg wedyn.
- Gellid gofyn cwestiynau hefyd gan yr 8 Pennaeth Gwasanaeth a hefyd yr 11 aelod o'r uwch dîm rheoli.
- Dywedwyd y gellid anfon yr holiadur hefyd at wahanol bwyllgorau fel Cynllunio a Thrwyddedu.

5 **Cyhoeddiadau'r Cadeirydd**

Dim.

6 **Canllawiau Cyfryngau Cymdeithasol i Gynghorwyr**

Codwyd Canllawiau Cyfryngau Cymdeithasol ar gyfer Cynghorwyr yng nghyfarfod diwethaf y pwyllgor. Gofynnwyd i aelodau'r Pwyllgor weld y ddogfen Canllawiau Cyfryngau Cymdeithasol i Gynghorwyr.

Roedd hwn yn ganllaw cynhwysfawr yn dangos y peryglon a'r pethau cadarnhaol o ddefnyddio'r cyfryngau cymdeithasol.

Roedd yn manylu ar sut y gallai aelodau gyfathrebu'n well trwy'r cyfryngau cymdeithasol. Nodwyd sut y gallai rhai gwefannau caeedig o amgylch Casnewydd achosi problemau i unigolyn ond bod cyfrif Facebook preifat yn fater gwahanol ac yn ôl disgrisiwn yr unigolyn.

Mae cynghorwyr yn cadw at god ymddygiad ac mae polisi TG Cyngor Dinas Casnewydd ynglŷn â sut y dylai aelodau a staff ddefnyddio system TG y Cyngor ac ati.

Fodd bynnag, mae'r canllawiau ar gyfer sut i ddefnyddio ffonau symudol ac nid polisi'r cyngor oedd cynghori ar y cyfryngau cymdeithasol. Mae'r hyrwyddiad ar ymddygiad da yn y cod ymddygiad ac mae ymddygiad ar gyfryngau cymdeithasol yn dod yn ôl i'r cod ymddygiad.

Cytunwyd bod y Canllawiau Cyfryngau Cymdeithasol yn ddogfen eithaf cynhwysfawr.

Holwyd a oedd defnydd cyfryngau cymdeithasol yn cael sylw mewn hyfforddiant. Cadarnhawyd bod hyfforddiant ymsefydlu'r Aelodau yn pwyntio tuag ato.

Cyhoeddwyd bod Ms Britton yn bwriadu mynychu'r Cyngor ar y 30 Ebrill 2019.

Byddai'r Rheolwr Democratiaeth a Chyfathrebu yn anfon llythyr at y Maer i hysbysu'r cyfarfod o bresenoldeb Ms Britton.

7 **Cwynion**

Dywedodd Pennaeth y Gyfraith a Rheoliadau wrth y pwyllgor bod pedair cwyn wedi bod - dwy gŵyn sydd heb eu derbyn ar gyfer ymchwiliad ffurfiol a dau gŵyn sydd ar ddod.

Mynegwyd mai thema gyffredin o gwynion oedd y ffordd yr ymdriniodd aelodau â materion a godwyd gan etholwyr ac aelodau yn methu ag ymateb i etholwyr. Nodwyd nad swyddogaeth yr Ombwdsmon yw sut y maent yn ymddwyn.

Derbyniwyd un gŵyn benodol heddiw ac roedd yn gŵyn ar sut y deliodd aelodau â materion a godwyd gan etholwyr.

Bydd yn adrodd i'r Pwyllgor ym mis Gorffennaf ar ganlyniad y cwynion hyn.

Eglurwyd bod yr etholwr a wnaeth y gŵyn yn credu bod eu pwynt penodol yn gywir a'i fod yn achos o'r Cynghorydd penodol yn anghytuno â nhw. Efallai bod y Cynghorydd

wedi cael ei orlwytho gan negeseuon testun, galwadau ffôn ac ati gan yr etholwr ac yna cynnodd yr etholwr, sy'n sefyllfa anodd.

8 Dyddiad y Cyfarfod Nesaf

11 Gorffennaf 2019

Daeth y cyfarfod I ben am Time Not Specified